

คำที่เขียน อย ต้นคำ

Word with (อย) as Initial Consonants

หาวรรณ พันธุ์เมธา

Navavan Bandhumedha

บทคัดย่อ

บทความนี้พยายามตอบคำถามเกี่ยวกับคำที่พยัญชนะต้นเป็น อย 3 คำถามได้แก่

1. คำที่เขียน อย มีเพียงคำ อย่า อยู่ อย่าง อยาก ใช่หรือไม่
2. คำที่เขียน อย แต่เดิมมาออกเสียงเหมือนกับ ย หรือไม่
3. คำที่เขียน อย เคยออกเสียงอย่างไร

คำตอบคือ คำที่เขียน อย มีปรากฏในเอกสารต่างๆอย่างน้อย 22 คำ ได้แก่ อย่าว อยีน อยู่ อย่า อย้า อยยบ อยาออก อย่า อยาก อย่าง อยออกอีก อย่อน อยุด อยียด อยั้ง อยาด อยาย อยาบ อยยว อยิบ อยน แอ่ย

สมัยสุโขทัย คำที่เขียน อย น่าจะออกเสียงต่างกับ ย เพราะคำที่เขียน อย กับคำที่เขียน ย มีความหมายต่างกัน แต่ในสมัยอยุธยา อย น่าจะเริ่มออกเสียงเหมือนกับ ย เพราะตำราเรียนภาษาไทยสมัยอยุธยา ระบุว่า อ ที่นำ ย ไม่ออกเสียง เสียง อย แต่เดิมเป็นอย่างไร เรายังไม่อาจจะระบุได้แน่ชัด แต่อาจสันนิษฐานว่า อ กับ ย เคยออกเสียงควบกัน หรือสันนิษฐานว่า อย เคยเป็นเสียงกึ่งสระ ไม่ก้อง มีการกักลมที่เน้นเสียง

คำสำคัญ คำที่เขียน อย เสียง อย

อย เป็นอักษรที่ใช้เขียนแทนเสียง [ย] และปรากฏในคำ 4 คำ ได้แก่ อย่า อยู่ อย่าง อยาก

มีคำถามเกี่ยวกับคำที่พยัญชนะต้นเป็น อย ดังนี้

1. คำที่เขียน อย มีเพียง 4 คำ ใช่หรือไม่
2. คำที่เขียน อย แต่เดิมมาออกเสียงเหมือนกับ ย หรือไม่
3. คำที่เขียน อย เคยออกเสียงเป็นอย่างไร

เราอาจหาคำตอบโดยลำดับ ดังนี้

- 1) คำที่เขียน อย น่าจะมีอย่างน้อย 22 คำ

ในสมัยสุโขทัย มีคำ อย่าว อยีน อยู่ อยา อยยบ อยาออก อย่า อยอน
คำว่า อย่าว อยีน อยู่ ปรากฏในศิลาจารึกหลักที่ 1

ตัวอย่าง 1. ลุก เจ้า ลุก ขนุน ผู้ ไต แล ล้ ตาย หาย ก่าว
อัยาวี เรอนพี เช้อ

❖ เล้ออคำม่นนช่างขูลกิมยยียเข้า

ไพโรฝ่าข้าไทโป่า

(1/1/22-23)

2. ...ใน(ก)กลางอรินญญุกีมพี

หารอนนีณ่งมน

ให้ญูสงงามแก่กีมพระอรุฐารตอนน

ณ่งลุก็อย

น...

(1/2/31-32)

3. ...จาิริกอนน

ณ่งมในถ้ำิชถ้ำ

(พ)ระรวม อยฝงงนำสพาย...

(1/3/22-24)

ส่วนคำ อยา อยยบ อยาออก อย่า อย่อน ปรากฏในศิลาจารึกหลักอื่นๆ

ตัวอย่าง

1. ...ซางนหนตามบออย่าจิง

ซางสรายนหนนไหมาแล...

(2/1/72)

2. ...ซุดเอาดินทิมหาสามิ

สริสรธาราชจุลามาณ็อยยบທີไถญตั้นทิ

(นน)

(2/2/74)

3. ...ผู้รูลวกกโหราทยอยาอยุกกถอยแด
 นนั่นแล้บขอบบ่อยำเล
 ย... (3/1/23-24)
4. มหาเจดีมีฆางรอบปรกอบ
 ดวยพระเจ้าอยอนตื่นแล
 พระวิหารแลหอพระ (49/1/16)

ในสมัยอยุธยา อย ยังใช้เป็นพยัญชนะต้นของคำอื่นๆ อีก เช่น **มหาชาติคำ**
หลวง มีคำ อยออกอัยก อยาด อยำนาง อยยว อยำ อยาย

- ตัวอย่าง**
1. อยออกอัยกชูเซยแก้ม หน้าหน้าแยมฤา จะสรวล(ชุก)
 2. ชักออยาดอยำนางก็มี (มหาพน)
 3. ความอยู่อยยวทุกหาด ควรลราชเวนวนน แลพ้อฮา(กุมาร)
 4. อยำเคล้อมใจให้ทงสองท้าวแล (สักรบรพ)
 5. กาลเมื่อบัลไฟแบง ดอกขึ้นแข่งไผ่ผล พลพิหคคอยาย(มหาราช)

กฎมณเฑียรบาลมีคำ แอ่ยง เอยีน น้าอยา

- ตัวอย่าง**
1. ครั้นถึงศาลาชาวห้ามเรียกเรือลดลงจากแอ่ยงจากลาน
 2. กลางวันทรงพระสุพรรณมาลา เอยีนทรงพระมาลาสุกหรั้าสักขมภู
 3. พระราชนุกิจรุ่งแล้วนาลิกา 1 เสด็จ
 พระที่นั่งมงคลเบ็กงวังสนมเฝ้า 2 นาลิกา
 เสวยน้าอยา แลกยาคุ 3 นาลิกาเสด็จ
 หอพระ...

สมัยต้นรัตนโกสินทร์ พจนานุกรมที่ J.Caswell ทำไว้เมื่อ พ.ศ.2389 มีคำที่
 พยัญชนะต้นเป็น อย ดังนี้

- อยำ นั่นคือห้าม เหมือนคำห้ามว่าอย่าทำอย่ากินอย่าเล่น
 อยำ นั่นก็ว่าต้นยาเหมือนกัน

แอ่ย	นั่นคือถึ้มเข้าแยงเข้าเรียกว่า แอ่ยเข้า เหมือนกับคนเอาไม้แอ่ยซึ่ง สัตัวมีงู เป็นต้น
อัยง	นั่นคือวัดดู เหมือนกับคนอัยงน้ำเปนต์ันนั้น
อัย่าง	นั่นคือแบบอย่างก็ว่า คืออย่างนี้ อย่างนั้นก็ว่า
อัยุด	นั่นคือหนึ่งอัยูกี้ว่า คือไม่ไปก็ว่าก็เรียกว่าหัยุด เหมือนคำพูดว่าน้ำมัน อัยุดหนึ่งอัยู่แล้วจะอัยุดทำทำอัยู่
อัยีน	นั่นคือเพลาก็อบจะใกล้ค่านั้นก็เรียกว่าอัยีน อื่นคือหนาวก็ว่า

ต่อมา	อักษรวิธานศรึบท์ ของหมอปรัตเล ก็มีคำที่พยัญชนะต้นเป็น อย เป็นต้น
อัย่า	เป็นคำห้ามปรามมิให้ผู้ใด ๆ ะทำอันเปนต์ัน
อัยู่	คือของฤทคณที่ไม่ไปไหน มีในที่เดียวฤทในเรือนเดียนั้น ว่าอัยู่ นั้น
อัย่าง	คือแบบชนิดเยียง
อัยุดแล้ว	ประทับแล้ว คือไม่ไปฤทไม่ไหลเปนต์ัน คนเดินไปแลไม่เดินไป น้ำไหล เข้าเรือแลไม่ไหลเข้านั้น
อัยียด	ทำให้ตรง คือทำมือฤทแขนฤท้าวที่หองอัยู่ให้ตรงออกโดยยวานั้น ว่าอัยียด
อัยาบ	คือสิ่งของที่ไม่เลอียด เหมือนแบ้งเข้าสาสิเปนต์ัน เมื่อแรกเป็นเม็ด โต ๆ ว่าอัยาบอัยู่ นั้น
อัยิบ	ฉวย จับ คือเอานิ้วมือจับเอาของมีเมล็ดเข้าเปนต์ัน คนจะต้องการ ของแต่่น้อยเอานิ้วมือจับเอานั้น

หลังจากนั้น **ศรีพจนภาษาไทย** ก็มีคำว่า อัย่า อัยง อัย่าง อัยู่ คำว่า อัยาก นั้น
พจนานุกรมทุกเล่มที่กล่าวมาเขียน หยาก ไม่ใช่ อัยาก

หากพิจารณาแบบเรียนภาษาไทยเล่มต่างๆ คำที่เขียน อย ก็มีอยู่หลายคำ เช่น
ประถม ก กา มีตัวอย่างการผันวรรณยุกต์ของคำ อัย่า อัยู่ อัยน และ อัย่าง

วาทินิกร มีข้อความว่า ตัว อ นำตัว ย ได้ในคำว่า อัย่า อัยู่ แบบอย่าง อัยาก
ได้ อัยาบช้า

และ**นิตินิสาธก** มีบทกลอนกล่าวถึงตัว **อ** ที่ใช้นำตัว ง ตัว **น** ตัว **ย** และตัว ร ตัวอย่างคำที่เขียน **อ** นำ **ย** ได้แก่ **อย่า อยู่ อย่าง อยาก และ อยุกยา**

สรุปว่า สมัยต้นรัตนโกสินทร์ คำที่เขียน **อ** นำ **ย** มีอย่างน้อย 13 คำ ได้แก่ **อย่า อยู่ อย่าง อยุก เอยียต อยาน อยิบ เอยน อยาก อยุกยา แอ่ย อย้ง อย้า**

คำที่เขียน **อ** นำ **ย** ต่อมาได้ลดจำนวนลง หนังสือ**หลักภาษาไทย**ของพระยาอุปกิตติปลสาร มีข้อความว่า

...แต่ถ้าตัว **อ** นำ **ย** ไม่ต้องอ่านออกเสียงตัว **อ** ดังนี้ **อย่า อย่า อย้า อย้า ออกเสียงตัว ย** ตัวเดียว เป็นแต่ผันอย่างอักษรกลางเท่านั้น (**อ** นำ **ย** เดียวนี้มีใช้อยู่โดยมาก 4 คำเท่านั้น คือ **อย่า อยู่ อย่าง อยาก**)...

ปทานุกรม พ.ศ.2470 ของกรมตำรา กระทรวงธรรมการ ก็มีคำที่พยัญชนะต้นเป็น **อ ย** เพียง 4 คำ ได้แก่ **อย่า อยู่ อย่าง อยาก**

2) คำที่เขียน **อ ย** แต่เดิมมาอาจออกเสียงต่างกับ **ย** ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมีทั้งคำที่พยัญชนะต้นเป็น **ย** และพยัญชนะต้นเป็น **อ ย**

ตัวอย่าง

บุ ลก เจ้า บุ ลก ขน หนู ฝู ใจ แล ลี่ คาย หาย กว่า

อ ยาวี เรอนพื เชื้ออ

เ ลื้ออ คำนน ข่างขู ลกกี มยยี ยยเข้า

ไพรผ่าฆ่าไทป่า

หมากป่า พูลพื เชื้ออมนนไว้แก่ ลก

มนนี สัน...

(1/1/22-24)

ถ้า **อ ย** เหมือนกับ **ย** ออกเสียงเหมือนกัน ก็ไม่น่าจะต้องเขียนต่างกัน อักษรไทยนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าเรื่องตัวอักษร กล่าวว่า น่าจะดัดแปลงจากอักษรขอมเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะตัว **ย** ของไทยก็ใกล้เคียงกับตัว **ย** ของขอม แต่ตัว **อ** เป็นพยัญชนะที่ไทยคิดขึ้นเอง ในตำราอักษรวิธีไทยถือว่า **อ** เป็นพยัญชนะตัวหนึ่งในพยัญชนะเดิม 10 ตัว ได้แก่ ข

ค ช ฎ ด บ ฝ ฟ อ ฮ เสียง อย ในสมัยสุโขทัยน่าจะต่างกับ ย จึงต้องนำตัว อ ซึ่งคิดขึ้นใหม่มาเขียนหน้า ย เพื่อให้เห็นต่างกันเป็นพิเศษ

นอกจากนั้น ในศิลาจารึกสมัยสุโขทัยบางหลักมีคำที่พยัญชนะต้นเป็น อย ได้แก่ อยา และบางหลักมีคำที่พยัญชนะต้นเป็น ย ได้แก่ ยา ความหมายของ อยา และ ยา ต่างกัน

อยา (หรือ อย่า) หมายถึง ละ หรือ หยุด

ยา (หรือ ญา หรือ ญา) ใช้เป็นคำห้าม

ตัวอย่าง

1. ...เจ้าศรีสรรหาราชจุลามาฉิ่งจับบแมชาง
ไไลตามตีบอย่าค่านบทานเมื่อตาตีความชาง
วิงหนีตกลาแหลมเงียดคำรบสองคาบสามคาบเขาทาง
ห(น ดิน)นนวนิงหนีเลยชางนนวนตามบอয়া... (2/1/70-72)
2. ...งเมื่อทีแล้วกจกคไต่...เปน
ส°บดดินนแลมือยาเลย... (8/1/20-21)
3. ...พระพุทธจริงจึงวาใส่จุงไหเปน
ญาไต่หยวสกกอนนคนน(อทิส)ถานดงอันน
ชีไบนิง
(หง)...จึงชิงเปนไบชยวงวมหนก
หนา... (2/1/55-56)
4. แมพิงนิญาขาดสกกเมื่อไหอย่าปุ(ครู)... (3/2/37)
5. แลกูเกิดมาในชาติใด ๆ กดีขุมมีปรีชาญา
แลสมบตตีเกิดมาแกุกุทุก ๆ ก่าเน็ดพยาธิ
ก่ายามี่แกกู... (14/2/12-13)

นี่น่าจะแสดงว่า ในสมัยสุโขทัย อย ออกเสียงต่างกับ ย เมื่อถ่ายเสียงเป็นตัวอักษรจึงเขียนต่างกัน เพื่อแยกเสียงแยกความหมายของคำ

หากเปรียบกับภาษาไทยถิ่น ภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยถิ่นเหนือก็มีคำที่เทียบได้กับคำที่เขียน อย และคำที่เขียน ย อักษรธรรมอีสานและอักษรธรรมล้านนามีตัว ย หางสั้น และตัว ย หางยาว

ตัว ย หางสั้นเทียบได้กับตัว ย ของอักษรไทย แต่ทั้งภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยถิ่นเหนือ ออกเสียงคำที่เขียนตัว ย หางสั้นเป็นเสียงขึ้นจมูก คือเป็นเสียง [ญ]

ตัว ย หางยาวเทียบได้กับ อย ของอักษรไทย เช่น คำว่า อย่า อยู่ อย่าง อยาก ทั้งอักษรธรรมอีสานและอักษรธรรมล้านนาใช้ตัว ย หางยาว

เราอาจเปรียบเทียบตัว ย หางสั้นกับตัว ย หางยาวในภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยถิ่นเหนือได้ ดังนี้

ภาษาไทยถิ่นอีสาน

ในหนังสือเรื่อง ความรู้ภาษาไทยบางประการ พระธรรมธีรราชมหามุนีได้ยกตัวอย่างคำที่เขียนตัว ย หางสั้น และตัว ย หางยาวเปรียบเทียบกัน เช่น

1. ย่า (=ย่า) ย่า
 ย่า (=อย่า) คำห้าม
2. ยอก (=ยอก) เสียดแทง
 ยอก (=อยอก) หยอก ล้อหรือทำเล่นๆ
3. ยาก (=ยาก) ไม่สะดวก ลำบาก
 ยาก (=อยาก) ไคร่ หิว
4. ยีน (=ยีน) ยาวหรือคงอยู่นาน
 ยีน (=อยีน) อยู่บนขาของตน

ภาษาไทยถิ่นเหนือ

พจนานุกรมล้านนา-ไทย ฉบับแม่ฟ้าหลวง มีคำที่พยัญชนะต้นเป็นตัว ย หางยาว ประมาณ 300 คำ เราอาจหาคู่เทียบเสียงระหว่างคำที่เขียน ตัว ย หางสั้นกับตัว ย หางยาว ได้จำนวนมาก เช่น

1. ย่า (=ย่า) แม่ของพ่อ
ย่า (=อย่า) หยุด
2. ยอก(=ยอก) ยอก – ทิ่ม ตำ กระแทก กระทุ้ง
ยอก(=อยอก) หยอก – เล่นหรือล้อไม่จริงจัง
3. ยาก(=ยาก) ยาก – ลำบาก, ไม่สะดวก, ไม่ง่าย
ยาก(=อยาก) อยาก – ต้องการ, ปรารถนา, หิว, กระจาย
4. ยืน (=ยืน) อยู่นาน, คง, ทน
ยืน (=อยืน) ยืน – ตั้งอยู่, เอาเท้าเหยียบพื้น แล้วตั้งตัวให้ตรงขึ้นไป

นอกจากภาษาถิ่นในประเทศไทย ภาษาถิ่นนอกประเทศไทย เช่น ภาษาไทขาว ซึ่งพูดกันอยู่ทางเหนือของเวียดนาม ก็มีคำที่พยัญชนะต้นเป็นเสียง [ย] และคำที่พยัญชนะต้นเป็นเสียง [ญ]

คำที่พยัญชนะต้นเป็นเสียง [ย] มักจะตรงกับคำที่ในภาษาไทยเขียน อย หรือ หย เช่น

หย่า ย่า (สมัยสุโขทัยเขียน อยา)

หยาวเฮิน เหี่ยวเรือน(สมัยสุโขทัยเขียน อย้าว)

หยืน ยืน (สมัยสุโขทัยเขียน อยืน)

ยู่ อยู่

ย้าก (อด)อยาก

ยิบเอ๋า หยิบเอา

ส่วนคำที่พยัญชนะต้นเป็นเสียง ญ มักจะตรงกับคำที่ในภาษาไทยเขียน ย ญ

หรือ หญ เช่น

ญอ ยอ (สมัยสุโขทัยเขียน ญ=ยอก)

ญึง ยึง (สมัยสุโขทัยเขียน ญงง)

ญ่าย ย้าย (สมัยสุโขทัยเขียน ญาย)

ญิง หึง (สมัยสุโขทัยเขียน ญิง)

ญื่อ-อ ไหญ่ (สมัยสุโขทัยเขียน ไหญ่)

หญอด ยอด

มีคำที่เป็นคู่เทียบเสียงระหว่าง [ย] กับ [ญ] เช่น

1. เย็ด เหยียด

 ญืด ที่หนึ่ง

2. ย่าว ไม่มั่นคง คุณภาพเลว (ใช้กับบ้านเป็นต้น)

 ญ่าว ลู่ย(ใช้กับเส้นด้าย เป็นต้น) ยากมาก

ภาษาไทยอีกถิ่นหนึ่งคือ ภาษาจ้วงใต้ มีคำที่พยัญชนะต้นเป็นเสียง [รฺย] คำที่พยัญชนะต้นเป็นเสียง [นฺย] และคำที่พยัญชนะต้นเป็นเสียง [ย]

คำที่พยัญชนะต้นเป็นเสียง[รฺย] มักจะตรงกับคำที่ในภาษาไทยเขียน อย เช่น

รฺยา ยา (สมัยสุโขทัยเขียน อยา)

รฺยาก (อด)อยาก

รฺยีน ยีน (สมัยสุโขทัยเขียน อยีน)

รฺยว อยู่

คำที่พยัญชนะต้นเป็นเสียง [ย] และคำที่พยัญชนะต้นเป็นเสียง [นฺย] มักจะตรงกับคำที่ในภาษาไทยเขียน ย หรือ ญ เช่น

ยา(=แม่ผ้า) ย่า (สมัยสุโขทัยเขียน ยา)

ย้ง(=สู่) ย้ง

เยา ย้าย (สมัยสุโขทัยเขียน ญาย)

ยี่ง เยี่ยง (สมัยสุโขทัยเขียน เยือง)

หญับ เย็บ

หญี่ง หญิ่ง (สมัยสุโขทัยเขียน ญิ่ง)

หญอด ยอด

หญ่อ-อ ใหญ่ (สมัยสุโขทัยเขียน ใหญ่)

หญ่ง(=คงอยู่) ย้ง (สมัยสุโขทัยเขียน ญงง)

คำที่พยัญชนะต้นเป็น อย สมัยปัจจุบัน และสมัยสุโขทัย เทียบกับคำในภาษาไทยถิ่น

ไทยปัจจุบัน	ไทยสุโขทัย	ไทยขาว	จ้วงใต้
อย่า	-	ญา(คำห้าม)	-
(อย่า)	อยา	ย้า(ละ)	-
อยู่	อยู่	ยู่	โรยว
อย่าง	อย่าง	-	-
อยาก	-	ย้าก(อดอยาก)	รยาก(อดอยาก)
(ยา)	อยา	หย่า	รย่า
(เหี่ยว)	อย้าว	หยาว	-
(ยีน)	อยีน	หยีน	รยีน
(ย่า)	อย่า		
(หย่อน)	อยอน		

หลักฐานจากภาษาไทยสมัยสุโขทัยและภาษาไทยถิ่น ทำให้นักจะเชื่อได้ว่า คำที่เขียน **อย** เคยออกเสียงต่างกับ **ย**

อย่างไรก็ตาม ในสมัยอยุธยา มีหลักฐานที่น่าจะแสดงว่า **อย** ออกเสียงเหมือนกับ **ย** คำว่า **อย่า** ที่หมายถึง **ละ** หรือ **หยุด** และที่ใช้เป็นคำห้ามนั้น ในสมัยอยุธยาเขียนเหมือนกันคือ เขียนว่า **อย่า** พยัญชนะต้นเป็น **อย**

ตัวอย่าง **อย่า** หมายถึง **ละ**

1. ...จึงพราหมณ์ก็คิดเห็นราชกุมารผู้ใหญ่อันได้ประมาณสามขวบนั้น กอปรด้วย
ปัญญาหลัก จึงรำพึงว่า พ หนาไปเห็นว่าราชกุมารผู้นี้จะเป็นศัตรูกับ**มีย่า**
(ปฐมราชธรรม)
2. บัดนี้มีได้เห็นนกแลรอกกแต่ได้ไปมาเป็นสงัดอยู่นี้ เห็นจะเป็นเหตุการณ์**มีย่า**
เลย
(ปฐมราชธรรม)

อย่า ใช้เป็นคำห้าม

3. ...ขอจงเป็นเอกสิมาปริมณฑลเท่าพงษ์พันรูลูกเท่าหลานเหลน อย่าได้ซึ่งช่วง
สว่างด่านแดนแสนหญ้า อย่าได้กระทำโลกเลี้ยวแกกันจนเท่าเสียงพระอาทิตย์
พระจันทร์เจ้าตกลงมาอยู่เหนือแผ่นดินอันนี้เทอญ
(คำจากฎที่พระเจดีย์ศรีสองรักษ์เมืองด่านซ้าย)
4. กระทบกันเข้ารบ สบสำเหนียกเสียดสา อย่าให้คลาให้คลาด
(ปุมราชธรรม)

ในมหาชาติคำหลวง มีการเล่นคำว่า อย่า ซึ่งมี 2 ความหมาย

... ตี๋ว อันว่าเป็นบ้านเทพอนุช คัณฑ์

จงเจ้าอย่าอ่อยดออย่าอย่า แม่มาว้าวอนขอ ต° ต° วร°

พรพอใจนั้นนั้น... (ทศพร)

อย่าอ่อย่า น่าจะหมายความว่า จงไม่เลิก อย่า คำแรกเป็นคำห้าม อย่า คำที่ 2
หมายถึง เลิก

นี่น่าจะแสดงว่า ในสมัยอยุธยา อย ออกเสียงเหมือนกับ ย เมื่อเขียน อย่า จึงใช้
เป็นคำห้ามก็ได้ และหมายถึง เลิก ก็ได้

เราอาจสันนิษฐานว่า ในสมัยสุโขทัย อย เคยออกเสียงต่างกับ ย แต่เริ่มออกเสียง
เหมือนกับ ย ในสมัยอยุธยา แบบเรียนภาษาไทยปลายอยุธยา อย่างจินตามณี ฉบับ
สมเด็จพระเจ้าบรมโกศ ก็ระบุไว้ชัดเจนว่า คำ เอยียบ และเอยียด ไม่ได้ยินเสียง อ
ดังนี้

...แลเหมือน กิติ เหนียงกิติ เหลืองกิติ ที่ไม่ได้ยินเสียง หะออกอยู่นอกไม้เ

เหมือนเปลี่ยน แลเปลื่องนั้น เหตุว่ายกหะเปนยิงให้อักษรพา เหตุว่ายกอะ

เปนยิงให้อักษรพา เอยียบกติ เอยียดกายกติ สองเรื่องนี้ จึงไม่ได้ยิน

หะกติอะกติ ออกอยู่นอกไม้เอนั้นแลฯ

ในเมื่อ อ ที่นำหน้า ย ไม่ออกเสียง เราก็น่าจะสันนิษฐานได้ว่า ในสมัยสมเด็จพระ
เจ้าบรมโกศ อย ออกเสียงเหมือนกับ ย

ครั้นถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ประถม ก กา ก็มีข้อความว่าตัว อ ไม่มีสำเนียงออก
ดังนี้

หนึ่ง อักษร ล บางที่ใช้อักษรในจำพวกอักษรต่ำ เมื่อนำหน้าอักษรมีตัว ญ
เป็นต้น ให้อ่านสำเนียงต้องกับอักษรกลาง เหมือนชักจูงพวกอักษรต่ำให้เข้า
พวกอักษรกลาง ใช้เอกโทเหมือนอักษรกลางพวกนั้น แต่ตัว อ นั้น ไม่มี
สำเนียงออก...

สรุปว่า มีหลักฐานทำให้เชื่อได้ว่า สมัยปลายอยุธยาต่อมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ อ
ที่นำ ย ไม่ออกเสียง

3) เราไม่อาจตอบได้แน่ชัดว่า อย เคยออกเสียงอย่างไร

ในแบบเรียนจินตามณี ฉบับพระโหราธิบดี จัดรวม อย ไว้ในพวกเดียวกับอักษร
ที่ควบกันอย่างเช่น กล กว ตร


ตัวอย่าง

เมื่อแจกควบกันเป็นประโยคโดยโวหารโลกยให้อ่านตามตัวต้นดังนี้ กล กลา กลี กลี


กวิ ตริ อยิ ขวิ

กว กวา กวี ตร ตรา ตรี อย อยา อयी ขว ขวา ขวี

นี่ชวนให้คิดว่า อ กับ ย เคยออกเสียงควบกัน

ในพจนานุกรมล้านนา-ไทย ฉบับแม่ฟ้าหลวง ก็กล่าวถึง อย ไว้ว่า “พยัญชนะ
นี้ในคัมภีร์อายุประมาณ พ.ศ.2000-2100 มักใช้รูปอักษรผสม คือ  ซึ่งเป็นการใช้อักษร อ นำอักษร ย อย่างชัดเจนและได้กลายมาเป็นพยัญชนะเดี่ยวในภายหลัง”

ในเมื่อแต่เดิมมาเขียนอักษร อ ผสมกับอักษร ย ก็น่าจะเป็นได้ว่า เคยมีการออก
เสียง อ ผสมกับ ย ไม่ใช่ช้อออกเสียง ย เพียงลำพัง

นอกจากนั้น ศาสตราจารย์ ลี พัง กวย ได้ศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นต่างๆ
ทำให้สันนิษฐานได้ว่า อย ในภาษาไทยดั้งเดิมมีเสียง  เป็นเสียงกึ่งสระไม่ก้อง มีการ
กักลมที่เส้นเสียง ศาสตราจารย์ลี กล่าวไว้ว่า ภาษาไทยถิ่นที่มีเสียงดังกล่าว ได้แก่

ภาษาเทียนเปาและภาษาวูหมิง ซึ่งเป็นภาษาไทยกลุ่มกลางและภาษาไทยกลุ่มเหนือ

ภาษาเทียนเปา ?jaa น.ยา

ภาษาวูหมิง ๆ ?ji น.ยา

ที่น่าสังเกตก็คือ ภาษาไทยบางถิ่นมีการแยกคำอย่างน่าสนใจ ตัวอย่างที่เห็นได้คือ คำว่า **อยู่** คำนี้ภาษาไทยภาคและภาษาไทยตอนในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดียว่า **อู๋** และ **อู๋ อู๋** เป็นคำที่ใช้ทั่วไป แต่ถ้าเป็นภาษาหนังสือใช้ว่า **อู่** เราอาจสันนิษฐานว่า **อู๋** และ **อู่** เป็นคำที่แยกเสียงมาจากคำเดิมคำเดียวกันว่า **อู่**

เอกสารอ้างอิง

กรมศิลปากร. (2514). **จินตามณี เล่ม 1-2 บันทึกเรื่องจินตามณีและจินตามณี ฉบับสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ**. พระนคร: ศิลปาบรรณาการ.

_____. (2513). **ประถม ก กา ประถม ก กา หัดอ่าน ปฐมมလာ อักษรนิติแบบเรียนหนังสือไทย**. ธนบุรี: ศิลปาบรรณาการ.

_____. (2545). **ปุมราชธรรม**. เอกสารสมัยอยุธยา จากหอสมุดแห่งชาติกรุงปารีส. กรุงเทพฯ.

_____. (2521). **เรื่องกฎหมายตราสามดวง**. กรุงเทพฯ.

คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและโบราณคดี สำนักนายกรัฐมนตรี. (2510). **ประชุมจดหมายเหตุสมัยอยุธยา ภาค1**. พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี.

คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. (2548). **ประชุมจารึกภาคที่ 8 จารึกสุโขทัย**. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

บรรจบ พันธุเมธา. (2530). **พจนานุกรมพม่า-ไทย-อังกฤษ**. เอกสารอัดสำเนา.

_____. **พจนานุกรมอ่ายตอน-ไทย-อังกฤษ**. (ฉบับร่าง).

- ปราณี กุลละวณิชย์. (2535). **พจนานุกรมจ้วงใต้-ไทย**. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมธีรราชมหามุนี. (2500). **ความรู้ภาษาไทยบางประการ**. พระนคร: โรงพิมพ์ รัชดารมภ์.
- พระยาศรีสุนทรโวหาร. (2514). **ภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหาร**(น้อย อาจารย์ ยางกูร). (พิมพ์ครั้งที่ 3). พระนคร: แพร์พิทยา.
- พระยาอุปทิศศิลปสาร. (2511). **หลักภาษาไทย**. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2549). **พจนานุกรมศัพท์วรรณคดีไทยสมัยอยุธยา มหาชาติ คำหลวง ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ.
- ศรียงษ์ภาษาไทย. (2545). **ฝรั่งเศส-อังกฤษ ฉบับ Bishop J.L. Vey ค.ศ.1896**. กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการชำระกฎหมายตราสามดวง สำนักเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี.
- อักขรภิธานศัพท์ของหมอปรีดเล**. (2514). พระนคร : องค์การค้าของคุรุสภา.
- อุดม รุ่งเรืองศรี. (2533). **พจนานุกรมล้านนา-ไทย ฉบับแม่ฟ้าหลวง**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงและธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด.
- Dieu Chinh Nhím, Jean Donaldson. (1970). **Tai-Vietanamesa-English Dictionary**. Saigon.
- Li, Fang-Kuei. **A Handbook for Comparative Tai**. (1977). Hawaii: University Press of Hawaii.
- Caswell, J. A Dictionary of the Siamese Language. (2544). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.